

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Ελληνο-Αμερικανικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Νηπιαγωγείο • Δημοτικό • Γυμνάσιο • Λύκειο

ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΑΘΗΝΩΝ • ΚΟΛΛΕΓΙΟ ΨΥΧΙΚΟΥ • ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ Γ.Μ.ΚΑΡΡΑΖ

1925

ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ ΨΥΧΙΚΟΥ

Νικολάι Γκόγκολ

Ο Επιθεωρητής

Πέμπτη 16 Μαΐου 2024, ώρα 19:30

ΘΕΑΤΡΟ ΚΟΛΛΕΓΙΟΥ

Ο «Επιθεωρητής»

«Ο **επιθεωρητής**» ανέβηκε για πρώτη φορά στην Πετρούπολη το 1836. Ο Νικολάι Γκόγκολ γράφει μια **κωμωδία** η οποία στηλιτεύει τις σχέσεις υποταγής και εξουσίας που χαρακτηρίζουν την προεπαναστατική Ρωσία, και όχι μόνο... Επικεντρώνεται για άλλη μια φορά στους ανθρώπους που μαραζώνουν ανά-

μεσα στον φόβο της ιεραρχίας, στις περιορισμένες τους φιλοδοξίες, τις ανάγκες και τις μικρότητές τους. Ως γνήσιος ρεαλιστής και με την απόσταση

που του διασφαλίζει η κωμωδία, το επιτυγχάνει με ακρίβεια και νηφαλιότητα. Στην αναμονή για την άφιξη ενός ανώτατου δημοσίου υπαλλήλου, που έρχεται με σκοπό να επιθεωρήσει τη λειτουργία των κρατικών ιδρυμάτων σε μια επαρχιακή πόλη της Ρωσίας, ο Χλεστακόφ, ένας ασυνείδητος και χαραμοφάνης νεαρός από την Πετρούπολη, παριστάνει τον επιθεωρητή και επωφελείται από τη «μικρή» αυτή παρεξήγηση. Οι υπάλληλοι της πόλης, βουτηγμένοι στη διαφθορά, στην προσπάθειά τους να κερδίσουν την εύνοιά του, επιδίδονται σε κολακείες, ικανοποιούν τις ανάγκες του και πέφτουν θύματα μιας μεγαλύτερης απάτης αποκαλύπτοντας έτσι την αποσύνθεση της κρατικής μηχανής και των λειτουργιών της.

Η **κοινωνική διαφθορά**, η **γραφειοκρατία** και η **κατάχρηση εξουσίας** είναι τα στοιχεία που επικρατούν στην **κοινωνική σάτιρα** του Νικολάι Γκόγκολ, η οποία αναδεικνύει χαρακτηριστικά και αδυναμίες της προεπαναστατικής Ρωσίας που συναντούμε ακόμα και σήμερα, όπως η **αδικία** και ο **δεσποτισμός**.

Νικολάι Γκόγκολ
(1809 – 1852)

Ο Επιθεωρητής αποτελεί όχι μόνο τη λαμπρότερη διακωμώδηση της τσαρικής γραφειοκρατίας, αλλά και της κοινωνικής διαφθοράς και ανηθικότητας σε όποια χώρα και σε όποια ιστορική περίοδο και αν τη συναντάμε. Γιατί και σήμερα ακόμα ο Επιθεωρητής, είναι ένα έργο επίκαιρο, πρωτότυπο και νεανικό, μια και η γραφειοκρατία υπάρχει, είναι εδώ, καταδυναστεύει και δυσκολεύει τη ζωή μας, σωρεύοντας προβλήματα στη ζωή όλων μας. Πολύ λίγα πράγματα θα άλλαζε κανείς μεταφέροντας το έργο αυτό στις μέρες μας και είναι βέβαιο ότι όσοι το διαβάσουν ή το δουν, θα βρουν μέσα του κάποιον διπλανό τους ή και – αν έχουν το κουράγιο – τον ίδιο τους τον εαυτό. Απόδειξη αποτελεί το γεγονός ότι το έργο παίζεται αλλά και εκδίδεται ακόμα και σήμερα. Ο «Επιθεωρητής» είναι μια υπέροχη κωμωδία, μια τραγική γελοιογραφία, ένα σπουδαίο κλασικό έργο. Η γραφειοκρατία και η διαφθορά είναι θέματα που δεν απέχουν από αυτό που ζούμε σήμερα. Γραμμένο με χιούμορ, συνδυάζει στοιχεία σάτιρας και τραγικότητας.

Πρόκειται για ένα κορυφαίο έργο, με κωμικό και σπινθηροβόλο χιούμορ, που μέσα από ακραίες κωμικές καταστάσεις σαρκάζει την εξουσία και τους μηχανισμούς της, γεγονός που καθίσταται διαχρονικό και επίκαιρο. Είναι μια σάτιρα για τη διαφθορά στους κόλπους της ρώσικης γραφειοκρατίας, αλλά στην ουσία αναφέρεται περισσότερο στα παγκόσμια θέματα της ανθρώπινης διαφθοράς. Το παιχνίδι του Γκόγκολ είναι σημαντικό για τον κόσμο του εικοστού και εικοστού πρώτου αιώνα, όπως ήταν στην εποχή του, και αυτό οδηγεί σε ένα αιώνιο κακό για τις πολιτισμένες κοινωνίες. Η προσπάθεια των αστών να παραπλανήσουν τον επιθεωρητή της κυβέρνησης μέσα στο πλαίσιο της τοπικής διαφθοράς, τελικά καταλήγει να διαπιστώσουν ότι έχουν εξαπατήσει τους ίδιους τους εαυτούς τους. Δεν είναι τυχαίο γεγονός ότι οι υποθέσεις στα περισσότερα από τα έργα του Γκόγκολ βασίζονται

στην απάτη, γιατί η εξαπάτηση για εκείνον βρίσκεται στην καρδιά όλων των πραγμάτων.

Ο Νικολάι Γκόγκολ ήταν ρωσο-ουκρανός συγγραφέας, που θεωρείται ο πατέρας του ρωσικού ρεαλισμού. Η μεγάλη παράδοση του ρωσικού μυθιστορήματος – χάρη στην οποία η Ρωσία κατέκτησε μία από τις πρώτες θέσεις στην παγκόσμια λογοτεχνία – οφείλει κατά πολύ το ξεκίνημά της στη συμβολή του Γκόγκολ. Τα έργα του (διηγήματα, μυθιστορήματα και θεατρικά έργα) ξεχωρίζουν για το κωμικό χιούμορ και τον λυρισμό τους. Ο ίδιος χαρακτήριζε το συγγραφικό έργο του «ορατό γέλωτα με αόρατα δάκρυα».

Τα πρώτα δημοσιευμένα έργα

Σε ηλικία 16 ετών, Ο Νικολάι Γκόγκολ δημοσίευσε τα πρώτα του έργα, τα διηγήματα «Εγκαίνια νέας κατοικίας», «Οι αδερφοί Τβιορντισλάβιτς», «Κάτι τι για το Νεζίν». Το 1828 πήγε στην Αγία Πετρούπολη γεμάτος όνειρα για μια θέση δημοσίου υπαλλήλου, αλλά ήταν αρκετά δύσκολο να πετύχει τον στόχο του χωρίς τις κατάλληλες γνωριμίες. Το λογοτεχνικό του έργο επίσης δεν βρήκε την ανταπόκριση που περίμενε ο νεαρός συγγραφέας, ενώ η απόπειρά του να γίνει ηθοποιός δεν στέφθηκε με επιτυχία.

Η γνωριμία με τον Πούσκιν

Υστερα από ένα σύντομο ταξίδι στη Γερμανία επέστρεψε στην Αγία Πετρούπολη και δημοσίευσε μια σειρά διηγημάτων. Το 1831 γνώρισε τον Αλεξάντρ Πούσκιν και η φιλία του με τον διάσημο ποιητή της Ρωσίας είχε μεγάλη επίδραση στη ζωή και το έργο του. Ο τραγικός θάνατος του Πούσκιν το 1837 τον επηρέασε βαθύτατα: «Έδυσε ο ήλιος της ζωής μου. Δεν έχω τώρα κανένα για τον οποίο να γράψω».

Στο περιοδικό του Πούσκιν «Ο Σύγχρονος» πρωτοπαρουσιάστηκε το σαρκαστικό,

σουρεαλιστικό του διήγημα «Η Μύτη» (1836), ενώ το θέμα των δύο αριστουργημάτων του «Επιθεωρητής» και «Νεκρές Ψυχές» του το προσέφερε ο ίδιος ο Πούσκιν. Το 1835 δημοσίευσε άλλα δύο σημαντικά έργα: τη νουβέλα «Τάρας Μπούλμπα», στην οποία εξυμνούνται οι παραδόσεις των Κοζάκων της Ζαποριζία και το διήγημα «Το ημερολόγιο ενός τρελού», γνωστό και από τη θεατρική του προσαρμογή.

Ο Νικολάι Γκόγκολ πέθανε στη Μόσχα στις 21 Φεβρουαρίου 1852, σε ηλικία 42 ετών.

Σημειώσεις για το Ημερολόγιο ενός τρελού

Εργογραφία

Θεατρικά έργα

- 1832: **Παράσημο Βλαδιμήρου τρίτης τάξης** (κωμωδία ημιτελής)
- 1835: **Τα παντρολογήματα** (σατιρική κωμωδία)
μτφ. Αγαθοκλής Γ. Κωνσταντινίδης (εκδ. Π.Δ. Σακελλαρίου, 1901)
μτφ. Λυκούργος Καλλέργης (για την παράσταση του 1974 στο Εθνικό Θέατρο σε σκηνοθεσία Κώστα Μπάκα)
μτφ. Άρης Αλεξάνδρου (εκδ. «Γκοβόστης», 1980)
- 1836: **Οι παίκτες** (σατιρική κωμωδία)
- 1836: **Ο επιθεωρητής** (σατιρική κωμωδία)
μτφ. Π.Δ. Παναγόπουλος (για την παράσταση του 1936 στο Εθνικό Θέατρο σε σκηνοθεσία Δημήτρη Ροντήρη)
μτφ. Αγγελική Κλουτινιώτη (εκδ. «Στοχαστής», 1970)
μτφ. Άρης Αλεξάνδρου (εκδ. «Γκοβόστης», 1980)
- 1842: **Έξοδος από το θέατρο μετά την παράσταση μιας κωμωδίας** (μονόλογος)

Διηγήματα και νουβέλες

- 1831: Βραδίες στο μετόχι κοντά στη Ντινάγκα, συλλογή διηγημάτων, α' τόμος
Το πανηγύρι στο Σορότσινσκυ
Η νύχτα του Άι-Γιάννη
Νύχτα του Μάη
μτφ. Λύμπη Παπαδοπούλου (Νέα Εστία, τεύχος 745, 15 Ιουλίου 1958)
Το χαμένο γράμμα
- 1832: Βραδίες στο μετόχι κοντά στη Ντινάγκα, συλλογή διηγημάτων, β' τόμος
Νύχτα Χριστουγέννων
μτφ. Κίρα Σίνου (στον τόμο Νύχτα Χριστουγέννων και άλλα διηγήματα, εκδ. «Άγκυρα», 1976)
Ο μαγικός κύκλος, ISBN 978-960-03-0779-5
μτφ. Κίρα Σίνου (στον τόμο Ο μαγικός κύκλος. Διηγήματα, εκδ. «Καστανιώτης», 1988)
Τρομερή εκδίκηση
Ο Ιβάν Φιοντόροβιτς Σιπόνκα και η θεία του
- 1835: Μιρκόροντ, συλλογή διηγημάτων
Οι γαιοκτήμονες του παλιού καιρού
Τάρας Μπούλμπα
μτφ. Γ. Τσουκαλάς (εκδ. «Φάρος», 1938)
μτφ. Κώστας Κουλουφάκος (εκδ. «Αφοί Συρόπουλοι & Κ. Κουμουνδουρέας», 1962)
μτφ. Γ. Συναδινός (εκδ. «Κλασικά Παπύρου», 1972)

μψ. Άρης Αλεξάνδρου (εκδ. «Γκοβόστης», 1973)

Ο Βί

μψ. Κίρα Σίνου (εκδ. «Γλάρος», 1988)

Ο καβγάς των δύο Ιβάν, ISBN 978-960-283-318-6

1835: Αραβουργήματα, συλλογή διηγημάτων

Το πορτραίτο

μψ. Αντώνης Μοσχοβάκης (εκδ. «Φέξη», 1965)

Το ημερολόγιο ενός τρελού

μψ. Κίρα Σίνου (στον τόμο Νύχτα Χριστουγέννων και άλλα διηγήματα, εκδ. «Άγκυρα», 1976)

μψ. Αντώνης Μοσχοβάκης (εκδ. «Φέξη», 1965)

μψ. Ιωάννης Ζαφειρόπουλος (εκδ. «Κοροντζής», 1984)

μψ. Γιώργος Τσακνιάς (εκδ. «Πατάκης», 1999)

Λεωφόρος Νιέφσκι

μψ. Λύπη Παπαδοπούλου («Νέα Εστία», τεύχος 734, 1 Φεβρουαρίου 1958)

1836: **Η μύτη**

μψ. Κίρα Σίνου (στον τόμο Νύχτα Χριστουγέννων και άλλα διηγήματα, εκδ. «Άγκυρα», 1976)

μψ. Μήτσος Αλεξανδρόπουλος (εκδ. «Κέδρος», 1994)

Το αμάξι

μψ. Κίρα Σίνου (στον τόμο Νύχτα Χριστουγέννων και

άλλα διηγήματα, εκδ. «Άγκυρα», 1976)

1842: **Το παλτό**

μψ. Αντώνης Μοσχοβάκης (εκδ. «Φέξη», 1965)

μψ. Κίρα Σίνου (εκδ. «Γλάρος», 1988)

μψ. Γιώργος Τσακνιάς (εκδ. «Πατάκης», 1996)

Μυθιστόρημα

1842: **Νεκρές ψυχές**

μψ. Αβροτέλης Π. Ελευθερόπουλος (εκδ. «Χρυσαιγή», 1954)

μψ. Σπύρος Σκιαδαρέσης (εκδ. «Παπαδημητρίου», 1954)

μψ. Αντώνης Μοσχοβάκης (εκδ. «Γαλαξίας», 1965)

μψ. Αντρέας Σαραντόπουλος (εκδ. «Ζαχαρόπουλος», 1993)

Δοκίμια

1847: Διαλεγμένα αποσπάσματα από αλληλογραφία με φίλους

Η εξομολόγηση του συγγραφέα

1851: **Στοχασμοί πάνω στη Θεία Λειτουργία**

Ποίηση

1829: **Χανς Κιούχελγκάρντεν**

Σημείωμα του Σκηνοθέτη

Ο Νικολάι Γκόγκολ, ο «εύθυμος μελαγχολικός», όπως τον ονόμαζε ο Πούσκιν, έγραψε τον *Επιθεωρητή* στα εικοσιπέντε του χρόνια. Πρόκειται για ένα έργο με νεανική ορμή. Ο *Επιθεωρητής* ξεκινάει ως μια κωμωδία παρεξηγήσεων, υψώνεται όμως πολύ γρήγορα σε μια οργισμένη πολιτική σάτιρα που ξεπερνά τα όρια του τόπου και του χρόνου μέσα στον οποίο γράφτηκε. Ένα από

τα πιο δύσκολα είδη θεατρικής γραφής είναι η κοινωνική και ως εκ τούτου πολιτική κωμωδία. Ενώ σατιρίζει τα κακώς κείμενα, χρησιμοποιεί το γέλιο για να αποκαλύψει τα ερείπια μιας κοινωνίας υποκριτικής, παρηκμασμένης και μιας εξουσίας σαθρής και ανήθικης. Όπως πριν από εκείνον ο Αριστοφάνης, ο Μολιέρος, ο Σαίξπηρ, και μετά από εκείνον ο Ιονέσκο, ο Μπέκετ, ο Ντάριο Φο και άλλοι τόσοι που τόλμησαν με την σάτιρα να αποκαλύψουν την τραγική πλευρά της ανθρώπινης περιπέτειας, έτσι και ο Γκόγκολ χωρίς διδακτισμούς και σοβαροφάνεια, με στόχο την ψυχαγωγία, αποκαλύπτει την άβυσσο της ανθρώπινης βλακείας, καταγράφει χωρίς ωραιοποιήσεις τη διαφθορά των θεσμών, τη ματαιοδοξία των ισχυρών, την ανικανότητα των διοικούντων, την αισχρή εκμετάλλευση των φτωχών, τη δουλοπρέπεια και τον φόβο μπροστά στην δύναμη της εξουσίας κι όλα αυτά με στόχο το γέλιο. Γιατί το γέλιο σκοτώνει τον φόβο κι αποκαλύπτει την αλήθεια.

ΔΙΑΝΟΜΗ

Βασίλης Μπένος:	Αντόν Αντόνοβιτς, Έπαρχος σε μια επαρχιακή πόλη της Ρωσίας
Ελίζα Τσαχσίρη:	Ιβάν Αλεξάντροβιτς Χλιεστακόφ, «ο επιθεωρητής», Κατώτερος δημόσιος υπάλληλος
Νίκη Χωμενίδη	Λουκά Λούκιτς, Επόπτης εκπαιδευτικών ιδρυμάτων Άννα Αντρέγιεβνα, Γυναίκα του Έπαρχου
Ελένη Αναγνωσταρά Νικόλας Δεβετζόγλου	Ιβάν Κουσμίτς, Διευθυντής του ταχυδρομείου βοηθός του Έπαρχου - Οσίπ, υπηρέτης του Χλιεστακόφ
Μαρία Γεωργακοπούλου Εύα Συμβουλάκη	Αμός Φιοντόροβιτς Λιάπκιν, Δικαστής Αρτεμί Φιλίπποβιτς, Επίτροπος Κοινοφελών Ιδρυμάτων
Φωτεινή Μόσχο Ευαγγελία Μιχαηλίδη Νικολία Γαρουφαλίδου	Πιότρ Ιβάνοβιτς Ντομπίνσκι, Εισοδηματίας Μίσκα, υπηρέτης του Επάρχου Υπάλληλος πανδοχείου

ΠΑΙΖΟΥΝ ΖΩΝΤΑΝΑ ΟΙ ΜΟΥΣΙΚΟΙ-ΜΑΘΗΤΕΣ

Νικολία Γαρουφαλίδου (Βιολί)
Ευαγγελία Μιχαηλίδη (Πιάνο)

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Μετάφραση:	Διονύσης Καψάλης
Μετάφραση:	Ερρίκος Μπελιές
Σκηνοθεσία - Δραματουργική επεξεργασία:	Χρήστος Γαλίτης
Σκηνικά - Κοστούμια:	Χρήστος Γαλίτης
Μουσική:	Νικολία Γαρουφαλίδου, Ευαγγελία Μιχαηλίδη
Φωτισμοί:	Άγγελος Καλτσής
Φωτογραφίες:	Μιχάλης Κύρκος

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε τη Διεύθυνση και την υποδιεύθυνση του Γυμνασίου Κολλεγίου Ψυχικού
καθώς και τους υπεύθυνους του θεάτρου για τη βοήθεια τους.

